

„MICAWBER”

„Micawber” leit in proces. Wie „Micawber” is? De onsterfelijke Dickens-figuur, die ge telkens in de wereld kunt tegenkomen. De goedhartige man, wien alles in het leven tegenloopt, die altijd van alles de schuld krijgt, tegen wien alle menschen gekant zijn (volgens hem dan) of hij de schuld heeft of niet.

„Micawber” processt weer eens, zooals hij 't noemt. Verleden jaar heeft hij tegen z'n vader geprocest. Hij was altijd een goed zoon geweest en verleden jaar is z'n vader gestorven en toen kreeg hij niets van de erfenis, alles was voor z'n broer. ???

Ja, hoe dat zit? Z'n moeder was kindsch en z'n vader heeft altijd de pik op hem gehad. Dus heeft hij geprocest en heeft het verloren.

Stap — stap — stap, dat is de langzame stap van „Micawber.” In de Betuwe zijn we allemaal wat lááááng-záááám, dat brengt de zware klei mee, die we zoo moeizaam bewerken.

„Micawber” is ook getrouwd. Op den huwelijksdag zei z'n vrouw: „ik verwacht er niks van” en toen zei hij: „ik verwacht er nog minder dan niks van.”

M. vertelde me dan verleden week: hij lag in proces, want hij kon de belasting niet betalen, ze moesten dan maar beslag leggen op z'n boeltje, dat was niks waard. Arme M., die nooit goed heeft kunnen rekenen vroeger en 't nog niet kan en zichzelf altijd benadeelt, als je hem niet narekent.

's Woensdags en 's Zaterdagmiddags is M. vergezeld van z'n achtjarigen zoon, die een genie belooft te worden. Dat genie komt dan bij mij een tijdschrift halen met plaatjes en een koekje en z'n vaardigheid in 't rekenen demonstreeren. Ik steek 4 vingers omhoog en het genie telt: „een, twee, drie.” Tegelijk kijkt z'n eene oog naar 't koekje en z'n andere naar 't tijdschrift. „Zijn het er drie? Tel nog eens!” De 4 vingers blijven er „drie,” wat ik ook probeer, dus geef ik het maar op. Het „genie” verdwijnt met het koekje en het tijdschrift. Ik ga naar de deur en tel het rekeningetje na. M. heeft zichzelf weer 13 cent te kort gedaan. Ik reken het hem voor. Hij heeft er niet veel aandacht voor, maar vertelt me, dat z'n geniale zoon de eerste van de klas is en dat hij zoo bar mooi teekenen kan, dat hij daarin stellig veel bereiken zal.

Ach M., ik vrees, dat je verwachtingen nu eens te laag en dan weer te hoog zijn. Ik hoop zoo, dat je alle dingen eens zult zien in de juiste afmeting.

Het huwelijk zal wel juist geven, wat je er van verwacht, die verwachting was veel te laag. Je zoon zal wel nooit een groot genie worden, die verwachting is te hoog.

Hoe menigmaal treffen we deze merkwaardige Dickens-figuur, dezen Micawber in de wereld aan.

Ze blijven onverbeterlijk en zijn door hun goedhartigheid en hun naïviteit toch zoo sympathiek! A. M. E.

KLEINE HAMERS

Verzameld door H. M.

Max Reger stierf plotseling. Op zijn schrijftafel lag het manuscript van Opus 138. Daarnaast vond men den proefdruk, dien hij gecorrigeerd had.

De tekst van het lied was:

„Der Mensch lebt und bestehet
nur eine kurze Zeit,
und alle Welt vergehet mit
ihrer Herrlichkeit.”

d. i.:

De mensch leeft en bestaat
slechts eenen korten tijd
En de wereld gaat voorbij
met al haar heerlijkheid.

OPVOEDING EN ONDERWIJS VAN BLINDE KINDEREN

door JOH. VIS

... en Ik zal de blinden leiden
door den weg dien zij niet geweten hebben ...
Jesaja 42 : 16

Er staat een man tegen den muur. Zijn grijze oogen volgen niets of niemand, ze staren al maar in de verte. In zijn linkerhand houdt hij een paar gele potlooden en wat goor briefpapier en op zijn borst bungelt een bordje: BLIND.

Menschen komen en gaan, kijken even en verdwijnen. Hebben ze hem gezien? Hebben ze zijn potlooden gezien? Hebben ze zijn gescheurde kleeren gezien? Hij weet het niet. Ja, ze hebben hem wel gezien en ook zijn potlooden en zijn gescheurde kleeren, maar je kunt toch niet altijd wat geven en wat moet je met al die potlooden doen? 't Is maar goed, dat die man me niet zag, nu kon hij me tenminste niet vragend aanzien. Nu heeft die blinde niet gemerkt, dat ik het was, die hem, zonder mijn medelijden te toonen, voorbijliep...

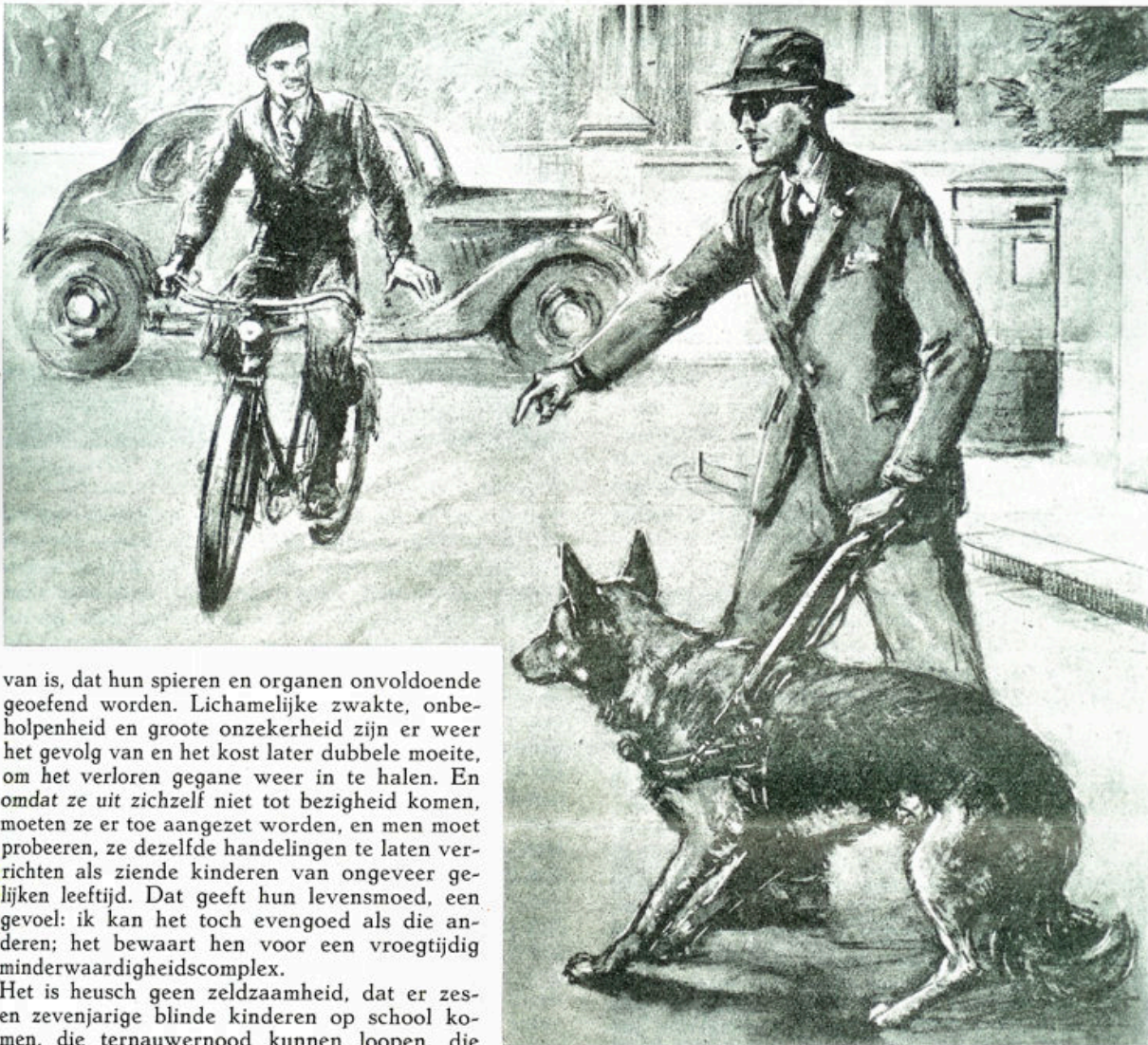
Er loopt een jonge man door de hoofdstraat van een groote stad. In behoorlijk tempo baant hij zich een weg door het haast-hebbend publiek. Hij heeft een hond aan een stevigen beugel beet. Nu gaan ze naar links. Even blijft de hond staan, om een zwaaienden slagersjongen te laten passeeren. Bij een lantaarnpaal duwt de hond zijn blinden meester wat terug en vervolgt dan weer zijn weg langs den trottoirband. Menschen kijken ze na, mompelen: hoe is 't mogelijk!

Dan sluiten de zware kantoordeuren zich achter den baas met zijn hond. De hond rolt zich op in zijn mand en zijn baas zet zich achter de schrijfmachine: tikketik-tik-tik...

Beide tooneeltjes zag ik onlangs in een groote stad van ons land en ik meende ze u niet te mogen onthouden, vóór ik u iets over het tegenwoordig blindenonderwijs ga vertellen. Want het was geen symboliek, nee, het was harde werkelijkheid; het was de afstand tusschen toen en nu.

Maar laten we, vóór we het eigenlijke onderwijs beziën, eerst eens nagaan, welke gevolgen het blind-zijn met zich brengt, en hoe die nadeelige invloeden tegengegaan kunnen worden en we daardoor een beteren kijk krijgen op de opvoeding van blinden in 't algemeen.

Eén van de meest opvallende eigenschappen van blinde kinderen is wel, dat hun uiterlijke bewegingen zeer beperkt zijn. Hun waarnemingsveld gaat niet veel verder dan hun vingertoppen, zoodat hun belangstelling het vooreerst ook niet veel verder brengt, en waar geen belangstelling is, daar zal van actief onderzoeken der dingen om hen heen, ook geen sprake zijn. Ze zullen een voorwerp pas goed leeren kennen, wanneer ze het betasten kunnen. Terwijl ziende kinderen in hun jeugd geweldig veel leeren door zien, en daardoor tot nabootsen komen, zoodat ze soms een lawine van vragen over vader en moeder heenstorten, zal het blinde kind geneigd zijn, zich terug te trekken uit de levenszon. Nu ja, ze houden wel contact met de wereld om zich heen, maar liefst laten ze alles over en langs zich gaan. Ze zullen niet eens probeeren (letterlijk!) op hun eigen beenen te staan. Waarom zouden ze zelf eten in hun mond stoppen, als er altijd een andere hand was, die het deed? Ze zijn zoo passief mogelijk. En het groote gevaar daar-

van is, dat hun spieren en organen onvoldoende geoeffend worden. Lichamelijke zwakte, onbeholpenheid en groote onzekerheid zijn er weer het gevolg van en het kost later dubbele moeite, om het verloren gegane weer in te halen. En omdat ze uit zichzelf niet tot bezigheid komen, moeten ze er toe aangezet worden, en men moet probeeren, ze dezelfde handelingen te laten verrichten als ziende kinderen van ongeveer gelijken leeftijd. Dat geeft hun levensmoed, een gevoel: ik kan het toch evengoed als die anderen; het bewaart hen voor een vroegtijdig minderwaardigheidscomplex.

Het is heusch geen zeldzaamheid, dat er zes- en zevenjarige blinde kinderen op school komen, die ternauwernood kunnen loopen, die geen knoop door een knoopsgat weten te duwen, zelfs de grootste moeite hebben met het vastmaken van drukknopjes. Helaas zijn aan zoo'n kind vaak de ouders te kennen. Ze hebben het uit misplaatst medelijden maar laten zitten, het bij alles geholpen, nooit eens even geduld gehad om het blinde kind een paar maal rustig iets voor te doen. Nee, dat is geen liefde, maar dat is lievigheid. En die twee zijn niet gelijk. De handen, die ze het meest noodig hebben, zijn vaak hopeloos slap en verkommerd. Hun handen zijn niet alleen hun handen, het zijn ook hun oogen; ze moeten er mee zien en werken. En daarom moet van de prilste jeugd af, aan de opvoeding tot „handigheid” de grootste zorg besteed worden.

Eigenaardig is intusschen, dat juist de kinderen, die altijd maar weer geholpen zijn, die nooit eens aan het werk gezet worden, dus altijd op zichzelf aangewezen zijn, er heel vaak zoogenaamde tics op nahouden, zooals: al maar schudden met het hoofd, voor- en achterover wippen met het lichaam, met de vingers in hun oogen priemen, gezichten trekken enz. Zelf vinden ze het natuurlijk niet raar, want ze kunnen zich dienaangaande nooit aan een ander spiegelen. Onverbiddelijk moet hier tegen opgetreden worden, al duurt het soms jaren, maar

het moet in 't belang van het kind zelf, wil het later als volwassene zich niet overal belachelijk maken. Daarom is het van groot belang, dat de ouders, zoodra ze iets van dien aard bij hun kinderen ontdekken, er direkt bij zijn, om het tegen te gaan, vóór het een ingeroeste gewoonte geworden is.

We hebben nu gezien, dat blindheid het eene lichamelijke gebrek op het andere stapelt, maar ook de geest moet er onder lijden. Onze tegenwoordige wereld is nu eenmaal ingesteld op zien, en nog eens zien. Degenen die met blinden omgaan, weten, om maar eens een voorbeeld te zeggen, hoe moeilijk het is om voor blinden spelletjes te bedenken. Gelukkig weet men er verschillende voor de blinden zoodanig te construeeren, dat ze toch mee kunnen doen, maar het blijft moeilijk.

Hoeveel leeren de kinderen niet van platen en prenten uit boeken of kranten! Ze weten al lang hoe wolken, sterren en vliegmachines er uit zien, voor een blinde er notie van krijgt.

Hoeveel leeren de kinderen, vooral in de eerste levensjaren niet van afkijken en naäpen! Bij blinden is dit absoluut onmogelijk. De wereld van vorm en kleuren om hen, blijft gesloten. Later, als ze veel gelezen en gehoord

hebben, krijgen ze misschien een surrogaat-voorstelling van verschillende onbereikbare dingen. Zoo kwam een vijftien-jarige blinde jongen, die op het punt stond M.U.L.O.-examen te doen, tot de ontdekking, dat een lucifer-doesje uit . . . hout bestond. Een pientere jongen van tien jaar wist niet hoe . . . een paardenstal er uit zag. Hoe zullen ze weten, hoe het dak van een huis er uitziet, of een toren of een bloem? Om dan van onbereikbare dingen als palmboomen, bergen enz., enz., maar niet te spreken. En wie weet wat voor voorstellingen ze zich van dergelijke zaken maken!

Ook het gevoelsleven ondervindt den invloed van de blindheid. De blinde is niet alleen arm aan voorstellingen, maar vaak ook aan vreugde. Alle lijn- en kleurvreugde, die ons zienden door het oog toestroomen, moet de blinde missen. Als wij bewonderend de lijnen en kleuren in een kathedraal bekijken en ons pogen in te denken, met welk een toewijding en genialiteit er aan gewerkt is, zal de blinde misschien heel nuchter opmerken: wat een ruimte is er in zoo'n kerk, hè? En wat is 't hier lekker koel. Zijn grootste verlangen zal misschien zijn, het orgel te hooren spelen. En wie heeft nooit eens op zijn rug in 't gras gelegen, om alleen maar naar de zeilende witte wolken te kijken? Wat gaat er voor hen geen geluk verloren, alleen al door wat ze missen moeten, van wat er in Gods heerlijke schepping te zien is.

Daartegenover staat, dat gehoorsindrukken enz., onbeperkt, ja waarschijnlijk in sterkere mate dan bij zienden op zijn gemoed werken. Dit wil natuurlijk nog niet zeggen, dat een blinde daardoor muzikaler zal zijn dan een ziende. Onder de blinden treffen we er evengoed aan, die geen onderscheid hooren tusschen een do en een sol als onder zienden. Maar de blinden, die wel eenigen muzikalen aanleg hebben, zullen er dubbel van kunnen genieten en profiteren.

De blindheid oefent in zekeren zin ook invloed uit op het geheugen. Door de afwezigheid van gezichtsvoorstellingen (en dat zijn er heel wat) is de bewustzijnsinhoud beperkt en daarom zullen de voorstellingen die ze hebben telkens weer in hun bewustzijn opduiken, m.a.w. herhaald worden, wat voor geheugenwerk uiterst belangrijk is. Op een mooi zomermiddag gingen we wandelen en de natuur en temperatuur waren juist van dien aard, om alles wat aan schoolstof en leerstof deed denken, sierlijk te vergeten, maar Sietse met zijn kameraadje

Het lezen van blindenschrift

waren aan 't repeteeren en optellen, hoeveel psalmverzen ze van buiten kenden. Sietse kwam tot over de zeshonderd . . . Het blijkt dan ook, dat de meeste blinden met geheugenwerk geen moeite hebben. Een jongen was in de eerste klas al zoo ver gekomen, dat hij den kinderbijbel van Van de Hulst kon lezen. Dat is in braille veertien deelen, dus ruim veertienhonderd bladzijden. Toen hij in de zesde klas zat, wist hij nog van bijna alle hoofdstukken te zeggen, op welke bladzij ze begonnen.

De kern van het ongeluk der blindheid ligt in de groote gebondenheid en afhankelijkheid. Zoolang ze klein zijn, voelen ze dat niet zoo erg, maar wanneer ze groot zijn komt dat voor hen telkens zoo pijnlijk tot uiting. Als ze dan in 't volle leven komen, kunnen ze de hulp van zienden niet missen. Waar ze ook heen moeten en welk beroep ze ook uitoefenen, steeds moeten ze gehaald en gebracht worden: zoiets werkt vaak prikkelend op hun gemoed. Eigenlijk is dit een onderdeel, dat behoort bij de nazorg, maar bij de opvoeding hebben we er in zoverre mee te maken, dat we moeten sturen in de richting van zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid, om dit groote nadeel zooveel doenlijk is op te heffen.

Nu in 't kort de nadeelige en ook de voordeelige gevolgen, die de blindheid met zich brengt, naar voren gebracht te hebben, willen we zien, hoe de school zich daarbij aanpast.

Immers, ze zal de nadeelen geheel of gedeeltelijk probeeren te ondervangen, terwijl ze van de voordeelen profijt moet trachten te trekken. Tot goed verstaan wil ik opmerken, dat we hier met school bedoelen de gewone lagere school, ter onderscheiding van de vakschool.

De functies van de oogen zullen door andere organen overgenomen moeten worden. In plaats van zien, krijgen we dus tasten en (of) hooren.

Niet voor niets noemt de wet als eerste vak, waarin onderwijs gegeven moet worden: het lezen, want dit is de poort, die toegang geeft tot een groot aantal andere vakken. Wie lezen kan, zou desnoods alleen geschiedenis, aardrijkskunde, plantkunde, enz. kunnen leeren. Deze kwestie is voor de blinden op een geniale wijze opgelost door Louis Braille (1806—1852), die zelf ook blind was. Men probeerde eerst de „ziende" letters voelbaar te maken, door ze in relief in 't papier te slaan,

Het braille alfabet

maar de vormen hiervan waren te ingewikkeld om een blinde te leeren lezen met normale snelheid. Het brailleschrift bestaat uit voelbare punten. Zoo groot ongeveer als een speldeknop. Er zijn hoogstens zes punten, maar daarmee kan men dan ook alle letters samenstellen, muzieknoden inclusief. Dit letterstelsel, even geniaal als eenvoudig, heeft zich tot nog toe weten te handhaven boven alle andere stelsels. En afgemeten naar de resultaten, heeft het dit ook ruimschoots verdiend, want met het braille-schrift kan een blinde even snel leeren lezen als een ziende met zijn letters. En kan een blinde eenmaal behoorlijk lezen, dan openen zich voor zijn ontwikkeling wijde perspectieven. Maar niet alleen zijn ontwikkeling, ook zijn ontspanning heeft er profijt van. Hij weet nu op een prettige manier zijn leege uren te vullen. En laten we nu alleen maar eens denken aan dit geweldige: de blinde kan nu het Boek der boeken zelf lezen en bestudeeren. Zoiets laat zich onmogelijk in cijfers en getallen uitdrukken.

Het schrijven heeft een bijzondere moeilijkheid, want de kinderen moeten spiegelschrift schrijven. Wanneer ik in het papier een deukje druk, ontstaat aan den anderen kant een bobbeltje; dat is de braille-punt. En wanneer een blinde lezen wil, wat hij geschreven heeft, moet hij dus eerst het papier omkeeren. Vandaar dat ze niet alleen spiegelschrift schrijven, maar dientengevolge ook van rechts naar links. Dat geeft in de eerste klas wel eens moeilijkheden, omdat ze de leesletters van de schrijffletters moeten onderscheiden, maar wanneer ze het eenmaal onder de knie hebben, levert dat verder geen moeilijkheden meer op.

Bij rekenen gebruiken ze een ondiep bakje met vierkante hokjes, waarin looden kubetjes passen. Op die looden kubetjes staan de cijfers, en zoo kunnen ze alle hoofdbewerkingen uitvoeren. Van groot belang is het hoofd-rekenen. Kan een ziende ook nog eens gauw een klad-papiertje en een potlood grijpen, een blinde heeft niet altijd zijn rekenbak en kubetjes bij de hand, zoodat het voor hem een praktisch belang is, als hij snel en accuraat uit het hoofd kan rekenen.

Schrijven

GEKETENDE GEVOUWEN HANDEN

Zaterdag 7 Mei — de dag, dat mijn lezer deze regelen onder de oogen krijgt — is de dag, waarop in meer dan achthonderd gemeenten van ons Vaderland propaganda zal worden gemaakt voor het reclasseeringswerk. Het is de vierde reclasseeringsdag. De verwachting, dat deze nog beter zal slagen dan de drie, in de voorafgaande jaren gehouden, moge niet beschaamd worden. — Op allerlei wijzen kunnen wij allen iets doen voor dezen noodzakelijken gezegenden arbeid: We kunnen lid worden van de Prot. Chr. Reclasseerings-Vereeniging; ons aanbieden om giften te verzamelen; een milde gave afzonderen voor de enveloppe-actie; een reclasseeringsspeldje koopen en dan minstens een kwartje in het busje doen.

De plaat van Aart van Dobbenburgh, waarvan hier boven een afdruk voorkomt, is overal in ons land te zien geweest. De grafische kunstenaar symboliseerde de gedachte: gevouwen handen, die om bevrijding roepen. Reclasseeren wil zeggen: in wezen geketende handen, die om hulp vragen, bevrijden. Vlinders bewegen zich vrij in de lucht, maar de mensch, het hoogste wezen in de schepping Gods, door eigen schuld vastgelopen en verstrikt, is een gebondene. Kunnen en moeten wij dien mensch dan niet bijstaan? Neen, niet door de misdaad te vergoelijken: kwaad blijft kwaad en moet gestraft worden, maar door den schuldigen gevangene onze sympathie te toonen, en hem het wederopstaan te vergemakkelijken.

Wij kunnen onze medewerking op 7 Mei bijzonder verleen, door ieder op eigen wijze de reclasseering, en allen die hun tijd en krachten aan den reclasseeringsarbeid geven, te steunen.

Ruim een halve eeuw is de heer E. René van Ouwenaller als celbezoeker en reclasseerder werkzaam geweest. Daarom wil ik hier een paar van zijn uitspraken laten volgen, die tot ons hart mogen spreken in deze dagen, waarin we worden opgeroepen, om mee te werken onze gevallen medeburgers op te heffen; vrij te maken van hun knellende ketenen.

„Ook voor den verst afgedwaalde, voor den meest verharde, voor hem, die in duisternissen wandelt, is de weg naar het Licht niet afgesloten.”

„We moeten de gevangenen helpen, gedrongen door de liefde van Christus; een beroep doen op datgene in hen, wat nog niet door de zonde is verwoest. We moeten hen zichzelf doen hervinden, zoodat zij hun vertrouwen herwinnen.”

„De groote prijs, dien wij allen moeten trachten te behalen is deze, dat, wanneer wij het einde der levensbaan hebben bereikt, de getuigenis, al is het ook maar van één ongelukkige, van één zwakkeling, van één verdoolde kan worden gehoord, dat het doel van ons leven is geweest: op te heffen en op te beuren.”

J. N. V.

OPVOEDING EN ONDERWIJS VAN BLINDE KINDEREN

II door JOH. VIS

We zouden zoo alle vakken stuk voor stuk behandelen kunnen, op zichzelf zeer interessant, maar dat laat de omvang van dit artikel niet toe. Degenen, die daar belang in stellen, zou ik aanraden: bezoek eens een blindeninstituut, en u kunt zelf oordeelen. Alleen voor een paar vakken wil ik een uitzondering maken, omdat ze ten nauwste samenhangen met de nadeelige gevolgen van de blindheid, reeds eerder genoemd, en die nadeelen zooveel doenlijk trachten tegen te gaan.

Allereerst zou ik dan willen noemen het aanschouwingsonderwijs. Sommigen van de lezers zal dit woord een beetje muf aandoen. Ze zullen vragen: ruikt dat niet al te veel naar Ligthart en Scheepstra? Ja, tot op zekere hoogte wel, maar ik zie helaas nog geen andere en betere mogelijkheid om een blinde duidelijk te maken, wat bijvoorbeeld een vliegmaschine is dan door hem er een te laten betasten of een model er van. Stadskinderen laten een haan rustig met vier pooten rondloopen, tot ze er eens één te pakken krijgen en dan verwonderd zeggen: Hé, ik dacht, dat alle beesten vier pooten hadden. We moeten dus het woord aanschouwingsonderwijs in den ruimsten zin nemen. Zoodra men een woord tegenkomt, waarvan men vermoedt of weet, dat ze 't niet kennen, moeten ze het voorwerp (indien mogelijk) kunnen betasten. Zoodoende wordt hun geest verrijkt en leeren zij kennis maken met dingen, die ver buiten hun waarnemingsveld liggen. Het vak handenarbeid kan daarbij prachtige diensten bewijzen. Welke mogelijkheden biedt het boetseeren met klei niet? De meccano bevredigt hun behoefte om dingen, die met de hedendaagsche techniek samenhangen, te leeren kennen. Ze leeren daardoor niet alleen hun handen gebruiken, maar bouwen modellen van kranen, seinpalen, auto's, enz., dingen, waarvan anders de werking zeer moeilijk te verklaren is. Elke vorm van handenarbeid is trouwens zeer belangrijk, want juist hun handen, die zooals we reeds zagen, dikwijls zeer verkommerd zijn, hebben oefening en nog eens oefening noodig. Schaven, zagen, mandenmaken, bladharken, steenen sjouwen, kralen rijgen, alles is welkom, mits de handen maar in actie zijn.

Van hetzelfde gezichtspunt uit moeten we het vak gymnastiek bezien. De lichaamshouding van de meeste blinden is vaak heel slecht. Ze hebben in den regel neiging om voorover te loopen of te zitten.

Een dagelijksche gymnastiekles, waarbij goed acht ge-

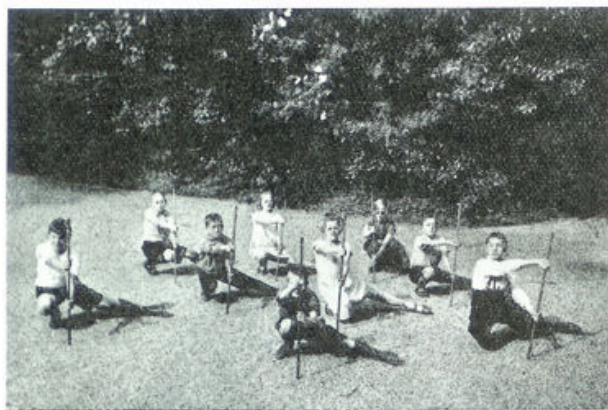
Een paar trouwe hondenogen zijn altijd bereid.

geven wordt op de lichaamshouding, kan heilzaam werken, maar ook leert de blinde zijn lichaam beheerschen, om van den heilzamen invloed, dien elke gymnastiekles voor elk normaal mensch heeft, nog maar te zwijgen.

Als een ander nadeelig gevolg der blindheid hebben we genoemd: weinig vreugde. Hiervoor zijn helaas geen speciale leermiddelen in den handel gebracht. Hier zal de geest, de sfeer den doorslag geven. Een zekere vrijheid, de zelfwerkzaamheid, de individueele behandeling zullen sterk meewerken om rustige blijheid aan te kweken. De kinderen mogen gerust weten, dat ze door hun gebrek, nu en later, zeer sterk gehandicapt zijn, en meestal weten ze dat door bittere levenservaringen ook wel, maar we mogen ze hier niet laten staan, we moeten hun gedachten op hooger plan brengen: namelijk dit: ondanks ons gebrek, ondanks onze blindheid kunnen wij vooruit, kunnen wij zelfstandig zijn. Dat geeft levensvreugde, dat staalt.

Als een zich veel voordoend voordeel, om het nu maar eens zoo te betitelen, hebben we genoemd o.a. een goed geheugen. Daarvan moet profijt getrokken worden. Zoo leeren ze b.v. veel psalmen en gezangen, zoodat ze later in de kerk niet vaak met den mond gesloten behoeven te zitten. Hoe heerlijk is het, om met de ziende gemeentelieden den lof van God te bezingen. En dan van die kernstukken uit den Bijbel zooals: gedeelten uit de bergrede, Jesaja 40, 1 Kor. 13, het Hoogepriesterlijk gebed. Lang niet alles zullen ze, als ze het leeren, kunnen begrijpen, maar later kan zoo'n Godswoord als een lichtstraal in hun duister leven komen glanzen.

Doch ook stukjes uit de Vaderlandsche Geschiedenis en Kerkgeschiedenis en niet te vergeten een aantal mooie gedichten, kunnen later goede diensten bewijzen. Bij ziende kinderen vervluchtigt deze stof helaas maar al te snel, de blinden hebben er na jaren nog steun aan. Tenslotte moeten we het nadeel, dat door den blinde elken dag op de meest schrijnende manier gevoeld wordt, nog eens nader bezien. Ik bedoel het altijd maar weer afhankelijk zijn van zienden. Zoolang ze op school zijn, is dit vraagstuk niet zoo urgent. Wel wordt er bij elke gelegenheid op gelet, dat ze zooveel mogelijk zelfstandig werkzaam zijn: ze moeten zelf van school naar huis loopen; als er wat op den grond valt, moeten ze net zoo lang zoeken, tot ze het verlorene terug gevonden hebben; maar hun afhankelijkheid komt wel het schrijnendst tot uiting, als ze later het leven ingaan en een eigen positie verworven hebben. Dan moeten ze

Een dagelijksche gymnastiekles

gehaald en gebracht worden. Maar gelukkig is hier in den laatsten tijd veel ten goede veranderd en ik zou het me stellig als een niet goed te maken fout aanrekenen, wanneer ik hier niet melding maakte van den geleidehond voor blinden. Deze honden, meest herdershonden en bouviërs, worden te Amsterdam afgericht en maken kennis met alle verkeersmoeilijkheden, die zich voordoen. Is de hond gedresseerd, dan komt de blinde, om zich bij den hond en zijn aangeleerde verkeersregels aan te passen. Daarbij wordt rekening gehouden, dat karakter van blinde en hond zooveel mogelijk met elkaar in overeenstemming zijn. Na een paar weken zijn ze meestal wel zóó aan elkaar gewend, dat ze met het drukke verkeer vertrouwd zijn. Dan gaat er voor den blinde een nieuwe vrijheidswereld open. Dan kan hij er alleen op uitgaan en hoeft niet meer van de meer of minder royale bereidheid van een ander afhankelijk te zijn, want een paar trouwe hondenoogen zijn altijd bereid.

WIJ GAAN *kampeeren*

Terwijl ik deze woorden neerschrijf, vraag ik mezelf af, wie wel m'n lezers zullen zijn.

Moeders — die al dadelijk hun voorhoofd fronsen en denken: „k heb 't niets begrepen op 't slapen in zoo'n tentje.“ Vaders — bij wie herinneringen op komen duiken van vroeger. Meisjes — die er alles van weten, en meteen met hun gedachten er weer middenin zijn. Jongere zussen — die zooveel verhalen hoorden en in wie 't verlangen leeft, toch ook eens te mogen gaan.

Wij gaan kampeeren,
dat moet je leeren.
Een tentje bouwen
van doek en touwen.
Wij gaan naar buiten,
de vogels fluiten,
en alle boeken worden weggelegd.

Dat zongen enkele jaren geleden een troepje vroolijke jonge meisjes in den trein. Een beetje onwennig waren ze nog. De meesten kenden elkaar niet. Maar 't leeren

Stroozakken naaien

van dit liedje bracht er den gang een beetje in. Vol verwachting waren ze voor 't nieuwe, dat komen ging. Kampeeren!

Slapen in een tent, op stroozakken, samen spelen, wandelen, fietsen, nieuwe liedjes zingen 's avonds bij een hoogoplaaiend vuur, als je moe was van al 't andere.

In een hoekje, een beetje schuchter en stil, zat een Amsterdamsche meiske. Niemand was er bij, die zij kende. Haar had u moeten zien, toen we weer teruggingen na

Opscheppen

een week. Zingen deed ze zeker als de beste, en pret had ze voor zes.

Toch was dat alleen de buitenkant maar, van binnen was ze ook anders geworden.

Weet u, dat zoo'n week kampeeren zoo heel veel kan beteekenen in een meisjesleven?

Ze zijn dan heelemaal uit hun gewone dagelijksche doen — moeten zich schikken in 't primitieve van slapen in tenten, in 't flink aanpakken van allerlei karweitjes — worden geestelijk eens wakker geschud, aan 't denken gezet, komen er vaak toe, zich uit te spreken tegenover een leidster. Dit kan een groote hulp zijn. De leidsters begrijpen, zijn zelf nog jong, staan nog zoo dichtbij, hebben ook moeilijkheden, maar zijn toch innerlijk sterker, weten heel zeker, dat Jezus hun Heiland is, en Zijn weg, Zijn wil de eenige.

Wat doen jullie toch den heelen dag? werd me nog onlangs gevraagd. Hier vóór me ligt een heele stapel kampboeken. Wat zou ik u die graag laten zien! Verslagen van elken dag, dikwijls op rijm, geschreven door de kampeersters zelf — met allerlei grappige teekeningetjes geïllustreerd. Van één dag zal 'k iets uit het verslag overnemen.

Zaterdag 5 Aug. 1933.

Met een reusachtige gaap
Ontwaakte „Los-Hoes“ uit haar slaap.
Het eten hebben we niet vergeten . . .
En wat hadden we toch een fijn corvé!
De zon was even weg,
Dat was een korte pech.
Maar waarom zich op Los Hoes vervelen?
Al heb je niets, dan kun je nog spelen!
Deez' morgen stond in het teeken
van hout en van klei,
En toen nog van — „Hup sippe gortebrei.“

De Kiepenkooi

eigen lichte mee in da klein huuzeke, 't moet pertang 'ne keer extra gekuust worden — ge moet dit aanveerden, Cesar."

„Vrinden, stoa mien toe daarveur iets te kuupen da'k liever heb?"

„Ewel, dás goed... dás goed..."

„Allé koop 'k dan daarveur n'en boek met skoone vertelsels, en we komen dit joar ne keer meer in de week te goare om dat te lezen en we vroagen onzen paster dat veur ons te explikeeren. Daar hebbe we allegoar evance bie."

De deur wordt langzaam opengedaan en de paster staat daar als geroepen.

„Ik wist dat ge bij elkaar waart, vrienden. 'k Kom even klappen met jullie."

Cesar vertelt van de gave, de gedachte van een nieuwen stok voor Mice en van 't nieuwe boek en... of ie dan 't ons wil explikeeren.

Maar 't blijkt nu dat ze niet goed weten wat Cesar met dat nieuwe boek bedoelt.

„Wel, da's een dagboek, met een woordeke voor iederen dag apart, da's zeer mooi, dat is een goede gedachte van Cesar, en ik zal jullie graag helpen..."

Dit alles vertelt mij Cesar als ik ten tweede male in z'n huizeke kom; hij klapt over dat alles tot in de puntjes. Trouwens 't is juist slechts een paar dagen geleden.

„En meniere, noe hebben we juist er nog iets bie gedaan. Wij hebben een busje gekregen van den paster. Daarin doen we iederen keer als we samenkommen een poar franken. Dat es noe om Biebels en briefkens te koopen voor de dutsen, die zien liek wieder vruuger woaren. Wij hebben al een poar sukkeloars ier gehad om hen te explikeeren. Da's toch ne skoon gedacht geweest van Stafke, van dienen stok, want doardeur es dat alles toch gebeurd, wé-je. Hie et 't eerste duwke gegeven..."

„Doar goat h'm justel! — „Allé, Stafke, ier es ne meniere uut 't Hollandsche, kom ne keer hier. Die meniere schriefte in de gazette over 't evangelie. 'k Heb verteld van oe skoon gedacht, de loatste nieuwjoarsdag..."

Stafke doet z'n klakke af en zegt schuchter: „Meniere, zie-de gie ook van 't evangelie?"

„Neen Stafke, geen evangelist, maar ik ken 't Evangelie wèl."

„Awel meniere, da skoon gedacht es gekommen deurdar Cesar ons 't ierst klapte van den Eiland. Als datte dan pakt, dan goa je peizen wat die noe veur oens gedaan èt."

„Zwiegt gie," zegt Cesar, „ik zal noois of noois kunnen goemoaken al dat verdriet, dat ik ons Heer èt angedoan, en... d'allerierste die veur oens wat gedaan èt es de paster! Diene gaf mien dat briefke."

Dan zegt Stafke: „En da alles komt omdat Jezus veur oens, arme dutsen stierf op Golgotha, Diene et 't aller allerierste op oens gepeisd..."

Ik hoor dit alles aan en zie blijde mensen tegenover mij. Zoo beginnen zij in dit „hofke" hun nieuwe jaar.

Als Stafke gezegd heeft, dat Jezus 't allereerst aan hen gedacht heeft, meen ik er nog iets aan te mogen toevoegen en ik zeg:

„Stafke, er is er nog Eén die nóg eerder aan ons dacht."

„Wie es datte, meniere," vraagt Stafke verwonderd.

„Dat is God, Stafke. Hij heeft in Christus Jezus gedacht aan Zijn genade. Hij liet ons niet aan ons zelf over, maar gaf ons den Heiland."

„Das skoone, meniere, ik dank oe..."

Daar gaat Stafke weer. Hij zwaait nog eens aan de poort alsof we jaren vrienden zijn.

Cesar en ik zijn weer samen.

Dan: „Meniere?"

„Ja, Cesar, zeg 't maar."

„Ah, 't komt er toch moar op af of ne mensch hooren wil, hé. En als 't Evangelie oe gepakt èt, dat ie 't dan moar vort vertelle — als moar vortvertelle!"

„Zóó is 't Cesar."

A. W. Verhorst, Heemstede

OPVOEDING EN ONDERWIJS VAN BLINDE KINDEREN

III

door JOH. VIS

Welke vakken kan een blinde alzoó leeren, zoodat hij in zijn eigen onderhoud kan voorzien?

Die vraag is maar niet zoo zonder meer te beantwoorden. Immers zijn er behalve blindheid ook nog andere geestelijke en lichamelijke eigenschappen, die iemand al of niet voor een vak geschikt maken. Laat men toch vooral niet denken, dat de blinden vanwege hun blindheid pienterder zijn dan zienden. Niets is minder waar. Bedraagt het aantal achterlijken onder zienden $\pm 2\frac{1}{2}\%$, bij blinden is het zeker 15%. De erfelijkheid schijnt hierbij een groote rol te spelen.

Maar ook voor den normalen blinde is er een groote verscheidenheid van gave. De een kan beter met zijn handen werken, een ander beter met zijn hoofd. Als handwerkvakken zou ik willen noemen: het maken van manden, borstels, matten, stoelzittingen enz. waarmee een handige werker in de werkinrichtingen zijn eigen brood kan verdienen.

Blinden in het water

Meisjes kunnen een dienstje waarnemen in groote gestichten, waar eenzelfde werkzaamheid veelvuldig voorkomt, bijvoorbeeld de vaat wasschen, bedden afhalen en opmaken, stof afnemen e.d.

De muziek laat voor de toekomst geen prettig geluid hooren. Meestal wordt het slecht betaald en men moet als blinde wel heel goed uitblinken, om daarin een bestaan te vinden. En waar het percentage blinden met werkelijk muzikalen aanleg zeker niet grooter is dan bij zienden, blijft het aantal blinde musici beperkt.

Iets van den lateren tijd is het kantoorwerk voor blinden. Ze krijgen op het kantoor de opdracht om een gedeelte van de correspondentie te verzorgen. Dit kan op drie manieren:

1e. De brief wordt door den chef gesproken in een microfoon en dit geluid wordt opgenomen op een draaiende wasrol, evenals het geluid op een gramfoonplaat opgenomen wordt. De blinde krijgt die rollen op zijn kantoortje en luistert door middel van een koptelefoon het gesprokene op de rol af en tikt het dan door middel van een gewone schrijfmachine op het papier. Hij moet daartoe natuurlijk absoluut perfect kunnen tikken, want een gemaakte fout zal hij niet merken en zeker niet herstellen kunnen.

2e. De blinde neemt stenographisch den brief op, die hem gedictéerd wordt en werkt dien verder gewoon uit.

3e. De blinde krijgt de punten voor een te beantwoorden brief op en werkt dan zelf den brief geheel zelfstandig uit.

Alleen groote kantoren, waar elken dag een berg correspondentie te verwerken is, kunnen natuurlijk slechts blinden in dienst nemen. Maar gelukkig zijn er in ons lieve vaderland nog groote kantoren genoeg, waar een blinde

Matten maken

werk kan vinden, alleen..... de directie moet er aan willen. In 't eerst ging het aarzelend, maar langzamerhand begint toch deze nuchtere gedachte meer en meer veld te winnen o.a. bij Philips: als een blinde evenveel presteert als een ziende, willen wij een blinde ook een even eerlijke kans geven als een ziende en ook een blinde betalen naar prestatie. Dat is een mooie gedachte, die heel wat meer waard is, dan bij het zien van een blinde vol medelijden de handen in elkaar te slaan en te klagen: „Och wat een stumper,” en verder geen hand uit te steken. Wat heeft een blinde aan beklag, vergezeld van een snoepje of een sigaar, waar dan nog vaak de belachelijke vraag achteraan komt, of hij of zij nu niets zien kan. Nee, geef ze een redelijke werkkans en oordeel dan. Of zou het alleen maar puur medelijden zijn, dat Philips ook een blinde op de afdeeling voor buitenlandsche correspondentie heeft, iemand in 't bezit van Fransche, Duitsche, Engelsche en Spaansche correspondentie-diploma's? Nee, niet het medelijden, maar zijn prestatie heeft hem er gebracht en zijn loon is daarmee in overeenstemming, d.w.z. heel goed.

Zoo zijn er meer zaken, die blinden op hun kantoor in dienst hebben o.a. de houthandel Jongeneel te Utrecht en de hoogovens te Velzen, zeer tot hun tevredenheid. Daar kan de blinde zelfstandig werken en in zijn eigen onderhoud voorzien. En de enkele blinden, die in het bezit zijn van een geleidehond, zijn daarmee totaal onafhankelijk geworden van het twijfelachtige medelijden van hun medemensch. Ja, ik zou hier de vraag willen stellen: kunnen we hier nog spreken van onvolwaardige arbeidskrachten?

Kantooropleiding voor blinden

Over groote schepen en hun reddingsmateriaal

Een aandachtig lezer was zoo vriendelijk er ons attent op te maken, dat wij in ons artikel over de Nieuw Amsterdam, waar wij even een vergelijking maakten met andere groote schepen, den bouwdatum en de tonnenmaat van de „Titanic” niet juist weergaven. Inderdaad hebben we ons verschreven en heeft onze lezer het bij het rechte eind. De Titanic liep 11 Mei 1911 te Belfast van stapel bij Harland en Wolff. En den eersten April 1912 maakte ze haar proeftocht, waarbij het schip aan de White Star line werd overgedragen. 12 April vertrok het schip naar Amerika en 15 April had de ramp plaats. De Titanic mat 46.328 ton, had een lengte van 882 voet en bereikte een snelheid van 25 mijl; ze voer een bemanning van 892 koppen en beschikte over een accommodatie voor 2.650 passagiers. Het schip was een ontwerp van Lord Pirrie, constructeur Andrews, die bij de ramp om het leven kwam. Ofschoon het schip van zeer moderne pompinstallaties was voorzien en het 15 waterdichte schotten had, heeft men bij den bouw toch nooit op een ernstige ramp gerekend, zoodat er slechts voor 53% der opvarenden plaats was in de reddingbooten. Uit het feit, dat er bij de ramp 1517 slachtoffers te betreuren vielen en 712 personen werden gered, zou men wellicht opmaken, dat het met het reddingsmateriaal nog ongunstiger was gesteld. Immers, slechts 32 procent der opvarenden werd gered. Echter was er bij de passagiers zooveel ongelooft, dat het schip zou zinken, dat men aanvankelijk weigerde in de booten te gaan, zoodat in de eerste boot, die 65 man kon bevatten, slechts 27 personen plaats namen en in de tweede boot, die er 40 kon bergen, niet meer dan twaalf! Ongetwijfeld hadden allen gered kunnen worden, wanneer men het schip slechts langer drijvende had kunnen houden. Immers om 11.40 uur had de aanvaring plaats en om 2.20 's nachts zonk het schip, doordat door een onbegrijpelijke constructiefout een van de waterdichte schotten, in ketelruim no. 6, slechts tot het dek was doorgetrokken, zoodat er ondanks de duizenden tonnen water, die uitgepompt werden, niets meer te redden viel, toen het water het E-dek eenmaal had bereikt. Ware ook dit ééne schot, de Achilleshiel van het schip, een dek hooger doorgetrokken geweest, stellig had men de kolos drijvende kunnen houden, tot het s.s. Carpathia, dat met overbelaste ketels te hulp snelde, op de plek des onheils was aangekomen. Het schip kwam juist anderhalf uur te laat.

Nu we een fout moesten herstellen, leek het ons aardig, deze bijzonderheden, die wellicht niet zoo algemeen bekend zijn, nog even te vermelden. Van de tragische omstandigheid, dat de marconist van het slechts 20 mijl verwijderde s.s. Californian, juist vijftien minuten, voordat het eerste C.Q.D. en S.O.S. werd uitgezonden, ter ruste was gegaan, na zestien uur op wacht te zijn geweest, hebben we in een artikel over radioverkeer al eens melding gemaakt, en evenzo hebben we toen de algemeen verspreide gedachte rechtgezet, dat door de kapel „Nader mijn God tot U” werd gespeeld, toen het vaartuig onderging. Het laatste stuk was „Herfst”, een koraal van de Anglikaansche kerk, dat over de grauwe, ijskoude wateren van den Atlantischen Oceaan klonk, toen plotseling alle lichten doofden, en even later het reuzenschip, met den achterstevan en de schroeven loodrecht omhoog, zonder een enkel gerucht in de diepte wegzonk.

Om thans nog even op de Nieuw Amsterdam terug te komen, in 't bijzonder, wat het reddingsmateriaal betreft — het kan niet ontkend worden, dat zelfs de modernste schepen niet zoodanig zijn uitgerust, dat de ontwerpers in volkomen gemoedsrust kunnen zeggen: er is alles gedaan, wat menschelijkerwijs mogelijk is om het leven van de opvarenden veilig te stellen. Dit zou eerst het geval zijn, wanneer men over zóóveel sloepen beschikte, dat men aan

OPVOEDING EN ONDERWIJS VAN BLINDE KINDEREN

SLOT

door JOH. VIS

In Bartimeüs heeft men de kantooropleiding onlangs op zeer moderne leest geschoeid. Allereerst krijgen de kandidaten een M.U.L.O. opleiding en moeten ook M.U.L.O.-examen doen (verleden jaar zijn de eersten geslaagd). Daarna leeren ze machine-schrijven en Fransche, Duitsche en Engelsche handelscorrespondentie om ze zoo volledig mogelijk af te leveren. Het bezit van het M.U.L.O.-diploma geeft den directeuren een waarborg, dat de blinden een voldoende algemeene ontwikkeling hebben.

Ongetwijfeld zijn er nog wel veel meer mogelijkheden, vooral daar, waar veel met machines gewerkt wordt. Vele half-automatische handelingen achter een machine zouden door een blinde net zoo goed verricht kunnen worden als door een ziende. Maar, helaas is dit terrein nog lang niet verkend. De verschillende vereenigingen, die in het belang van de blinden werken, moesten iemand, die eenigszins van de psycho-techniek en van blindenonderwijs op de hoogte is, de verschillende industrieën laten bezoeken, om na te gaan, welke handelingen en werkwijzen ook door een blinde verricht zouden kunnen worden. Er zouden dan, meen ik, heel wat „blindenvakken” ontdekt worden, zoodat het aantal blinden, dat nu op een werkinrichting is aangewezen, beduidend zou verminderen. Hier ligt een werkplan voor blindenbonden en -instituten, dat m.i. (zonder te willen beschuldigen) nog te weinig bestudeerd en in de praktijk onderzocht is.

De toekomst voor den blinde ligt in de maatschappij en we moeten langzamerhand af van het idee, dat een blinde zijn heele leven „gesubsidieerd” moet worden. Gemeente- en Kerkbesturen zien dat maar al te vaak genoeg in. Als er gevraagd wordt, om subsidie voor een vakopleiding, omdat de ouders van het blinde kind niet bij machte zijn de kosten te dragen, wordt het vaak geweigerd, maar men vergeet, dat later, wanneer vader en moeder er niet meer zijn, de Gemeente of Kerk toch moeten bijspringen en het hun dan nog veel meer kost. Daarom voor iederen blinde een goede vakopleiding en een plaats in de gewone maatschappij, opdat ook daardoor „de werken Gods in hen zullen geopenbaard worden.”

Tot slot nog een aardige ontmoeting. Verscheidene malen is de vraag gesteld: wat is nu erger: blind of doofstom? Allerlei spitsvondige redeneeringen worden op touw gezet om te bewijzen, dat één van deze beide gebreken toch zwaarder te dragen is.

Maar een zeer treffend en toch zoo juist antwoord hoorde ik op die vraag, toen een groepje doofstommen een blindeninstituut bezocht. De blinden hoorden de doofstommen hun klanklooze, soms gebrekkige taal spreken en de doofstommen zagen de blinden tastend hun weg langs de wanden zoeken. Beide partijen werden getroffen door een gebrek, dat ze niet kenden, nu van nabij te zien, en ongevraagd zeiden de doofstommen: ons gebrek is erg, maar blind zijn is veel erger, en de blinden zeiden: blindheid is niet prettig, maar als je nooit iets hooren en slechts gebrekkig praten kunt, is dat vreeselijk.

De ondertoon van beide uitspraken was dankbaarheid . . .

En wij dan, die zien en hooren en spreken kunnen?

434

FEESTVREUGDE *)

Die Maandagmorgen, de 31e Januari, zeulde ik als gewoonlijk met m'n uitpuillende boekentas onder m'n arm naar school. We beleven daar altijd sensationele dingen en ik was benieuwd, wat het vandaag weer zijn zou. Toen ik het lokaal binnentrad knikte Buikie, achter de lessenaar, me vriendelijk toe. Ik beantwoordde zijn groet en zeeg naast m'n buurvrouw Truus in de bank neer.

De les van Buikie verliep als gewoonlijk zéér kalm en menige zucht werd geslaakt. Eindelijk om kwart voor tien ging de bel en mijnheer de Bruin kwam z'n collega aflossen. Engels!

Eerst begonnen we met overhoren, wat nogal vlot verliep, want we zijn gewoon voor Brintje hard te vossen, omdat hij anders lang niet mals is.

't Liep tegen tien. Mijnheer de Bruin ging de volgende les bespreken. Opeens . . . daar begon een sirene te loeien! Larie, dachten wij, 't is natuurlijk weer niks. Schertsend zeiden we tegen elkaar: „Daar heb-ie em nou!” en „Nou is-ie d'r hoor!” 't Was eigenlijk al een ouwe mop, want die verkochten we reeds verscheidene weken, als we maar een klok hoorden luiden of een stoomfluit blazen.

Echter, de sirene blééf aanhouden. En plotseling . . . ik zal het nooit vergeten, maakte mijnheer de Bruin een lichtsprong, zwaaide met z'n armen in de hoogte en gilte luidkeels: „Hoera! hoera! hiep, hiep, hoera!!”

Eerst keken we elkaar verdwaasd aan, maar toen we tot het besef kwamen, dat het nu wêrkelijk gebeurde was, brulden we allemaal mee in koor: „Hoera, hoera, lang zal-ie leven!” 't Ging schreeuwend vals, maar wat hinderde dat? We wisten van vreugde niet, wat we deden. Die goeie Brintje wist ook geen raad met zichzelf en stond maar te zwaaien en te bulderen, dat horen en zien verging.

Spoedig zette de deining zich voort in de andere klassen en in minimum van tijd was de eerst zo rustige school herschepen in een chaos van leraren en leerlingen, die in extase van alles door elkaar gilden en alleen dit maar wisten: „Er is een vorstenkind geboren!”

Langzamerhand kregen wij onze bezinning terug en nu wenkte de leraar, dat we allemaal moesten gaan staan, waarna plechtig, schoon niet helemaal zuiver, het aloude Wilhelmus weerklonk. Maar toen waren we ook niet meer te houden en joelend holden we hals over kop de school uit. Bepaald komisch vond ik het, dat temidden van die bende één der leraren op mijnheer de Bruin afstevende en met een gelaat, glimmend van genoegen, informeerde: „of mijnheer het blijde nieuws ook al vernomen had.”

Buiten gekomen was ons aller wens zo gauw mogelijk de stad in te gaan. Ondertussen hadden we gehoord, dat het een prinsesje was. Voor mij een strop, want ik had toch om een héle reep chocola gewed, dat het een prins zou zijn! In de stad, in het bijzonder de Coolsingel heerste een opgewonden stemming. Je zag mensen voor een bakkerswinkel met smaak in een beschuit met oranjemuisjes happen, alsof dat zo aan de orde van de dag was; maar eigenaardig, zulke toneeltjes vond niemand vreemd. Onbekenden reikten elkaar midden op straat broederlijk de hand. Men feliciteerde maar, wie of wat, dat deed er niet toe. Sommigen zouden met alle plezier zelfs een kat om de hals zijn gevallen, als die maar in de buurt geweest was.

Voor de radio hoorde men de ene mijnheer na de ander met een verheven en door tranen verstikte stem beweren, dat „een nieuwe bloesem was ontsproten aan de oude Oranjestam.”

Dit schijnt een geliefkoosde uitdrukking te zijn. 's Avonds was er een zanguurtje in het Beursgebouw o.l.v. Mevrouw Grimberg—Huyser, alwaar oud en jong vergaderd was, en geestdriftig juichte en zong de schare van Oranje en het Vorstenkind. Een gedeelte werd uitgezonden door de radio.

Overal waren de straten versierd en vooral 's avonds, wanneer de vreugdevuren ontstoken waren, was het een fantastisch gezicht.

De volgende morgen, de Nationale Feestdag, begonnen de klokken om acht uur al te beieren. Dit duurde voort tot negen uur. De hele dag heerste er een feeststemming. Men zag jongelui voortmarcheren met een paar reusachtige oranje pluimen op de schoenen, vlaggen wapperden allerwegen, kanonschoten bulderden, aan zevenklappers en donderbussen geen gebrek! Muziek was er te over en waar men kwam heerste het: Oranje boven.

De volgende morgen op school deden we het nog eens

*) Bekroond opstel (zie uitslag Prijzsvraag in nr 33, blz. 412.)